

HAARLOSE VELDPAD 8 KM

Brown die op 28 oktober 1944 met zijn Mustang P-51 neerstortte in Haarlo. De plaquette is onthuld op 30 december 1946. De propeller is onthuld in 1995.

9 Willem Sluiter

*'Waer iemand duisent vreugden soek
Mijn vreugd is in dees' achter-hoek'.*

Dichter en dominee Willem Sluiter (1627-1673) is nauw verbonden met Berkelland en het dorp Haarlo. Hij droeg het eenvoudige plattelandsleven een warm hart toe. Dichtregels van hem over dees' achter-hoek zijn vaak in verband gebracht met het ontstaan van de latere streeknaam Achterhoek. Ter herinnering aan de Sluiterboom die eens in Haarlo stond is in 2008 een linde geplant bij de opening van het Kulturhus 't Stieltjen.

Willem Sluiter

hier
vrouwen

Dit Klompenpad is tot stand gekomen onder coördinatie van Stichting Landschapsbeheer Gelderland in samenwerking met diverse particuliere eigenaren, vele vrijwilligers, Vereniging Haarlo's Belang, gemeente Berkelland en andere partijen uit de streek. Klompenpaden zijn cultuurhistorische wandelroutes die particuliere terreinen, zoals landgoederen en boerenland, toegankelijk maken voor de wandelaar. Ze gaan zoveel mogelijk over historisch tracé en onverharde paden. Rust, kleinschaligheid en de combinatie van cultuur en natuur bepalen de sfeer en vertellen bewoners en wandelaars over de geschiedenis van hun omgeving. Ook het landschap heeft voordeel van de ontwikkeling van Klompenpaden: vaak worden landschapselementen hersteld en aangelegd. Door aan te sluiten bij lokale initiatieven als landwinkels, horeca en kamperen bij de boer wordt de economie van de streek versterkt.

Meer informatie over Klompenpaden: www.klompenpaden.nl.
Hier vind je ook actuele wijzigingen of aandachtspunten.

Meer informatie over Stichting Landschapsbeheer Gelderland: slgelderland.nl

PRAKTISCHE INFORMATIE

- Rondwandeling gemarkeerd in twee richtingen met rode klompjes.
- Je kunt de route verkorten tot 3 (vanaf opstappunt 't Scharvelt) en 6 km (vanaf startpunt HCR Prinsen). Dit staat op de kaart aangegeven en is onderweg gemarkeerd.
- Het is mogelijk om sommige Klompenpaden te combineren. Eventuele overstappunten zijn aangegeven op de kaart en ter plekke in het veld.
- De nummers op de kaart verwijzen naar bezienswaardigheden langs de route die beschreven worden in deze folder.
- Routenavigatie en informatie over landschap en cultuurhistorie is ook beschikbaar via de Klompenpaden-app.
- Het Klompenpad is niet geschikt voor kinderwagens en rolstoelen vanwege de smalle en onverharde paden. Stevig en waterdicht schoeisel wordt aanbevolen.
- Honden zijn alleen toegestaan aan de lijn. Dit is aangegeven op de openstellingsborden die je aan het begin van het particuliere terrein vindt.

productie

tekst

eindredactie

beeldmateriaal

Stichting Landschapsbeheer Gelderland (SLG)

Henk Leever, Alie Prinsen, Jannie Nijhuis en SLG

SLG

Henk Klein Hazebroek, Jannie Nijhuis, Gelderland in Beeld en Stichting Berkelzomp. Op de voorkant staat een afbeelding van het dorp Haarlo.

opmaak

met speciale dank aan

Bas Reijnen

Vereniging Haarlo's Belang, de Klompenpadwerkgroep Haarlose Veldpad, lokale ondernemers en de particuliere grondeigenaren

© Stichting Landschapsbeheer Gelderland
2025, 1^e druk. Alle rechten voorbehouden

Bij vragen of opmerkingen over dit pad kun je contact opnemen met SLG via www.klompenpaden.nl.

Dit Klompenpad is mede gefinancierd door de Provincie Gelderland, de gemeente Berkelland, Vereniging Haarlo's Belang, lokale ondernemers en de Nationale Postcode Loterij

Haarlo's Belang
Voor inwoners van Haarlo!

gemeente Berkelland

SLG

provincie
Gelderland

NATIONALE
POSTCODE
LOTERIJ

hier
vrouwen

Wandelen door een

prachtig essenlandschap,

langs oude houtwallen en

rustig stromend water in

het prachtige buitengebied

van Haarlo

HAARLOSE VELDPAD 8 KM

KLOMPENPADEN

HAARLOSE VELDPAD 8 KM

1 Kluntjespot

Het kerkje is achtkantig, een vorm die in de 19e eeuw bijna niet meer voorkwam. De kerk heeft de bijnaam 'kluntjespot'. Een kluntjespot is een achtkantige kandijpot die vroeger in veel gezinnen in gebruik was. In het kerkinterieur zijn vooral bijzonder de ronde opstelling van de banken, de aflopende vloer en het kabinetorgel. In de sierbestrating voor de kerk zijn kruis, anker en hart aangebracht als symbolen van geloof, hoop en liefde. De kerk is een rijksmonument. Op het grasveld voor de kerk staat een beeld van een Haarloos boertje. Vervaardigd en geschonken aan de Haarlose gemeenschap door de beeldhouwer Renes.

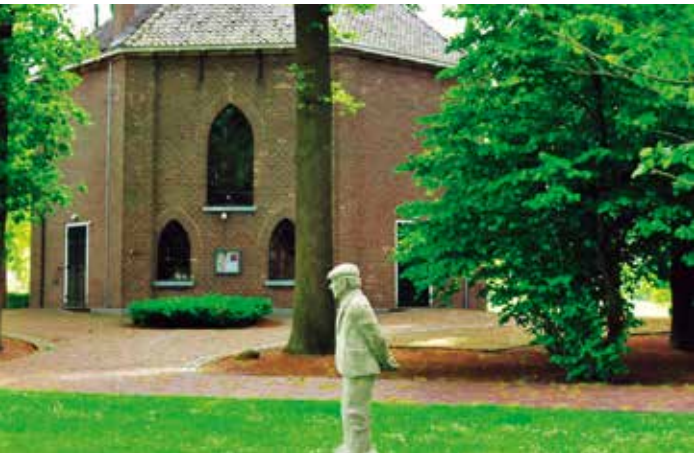
2 Landgoed Wolink

Het landgoed Wolink neemt een belangrijke plaats in in het gebied. De bossen van het landgoed beschikken over een ongekende schoonheid. Sinds 1985 is het Wolink in het beheer van het Geldersch Landschap & Kasteelen en heeft een oppervlakte van 40 hectare. Het is een goed voorbeeld van een Achterhoeks coulissenlandschap met akkers, graslanden, houtwallen en lanen. Het gebied staat bekend om de vele vogelsoorten, zoals de zwarte specht en de boomklever.

3 Armenhuuze

De geschiedenis van de 'armenhuuze' begint in de eerste helft van de 19e eeuw. Bij de 'verdeling van de markegronen werden een bestaand huis en grond eigendom van de diaconie van de Nederlands Hervormde Gemeente Haarlo en Waterhoek. De diaconie kreeg van

De kerk wordt Kluntjespot genoemd vanwege zijn vorm

hier vrouwen

Erve Wolink

de marke de verplichting in het levensonderhoud van de bewoonster te voorzien en haar gratis te laten wonen. De diaconie heeft de 'armenhuuze' honderd jaar in bezit gehad. In die tijd is het huis vele malen verbouwd tot uiteindelijk twee woningen. Uiteindelijk kochten in 1967 de zittende huurders het pand en dat was het einde van de 'armenhuuze'

4 Rabatten

In de bossen zijn zogenaamde rabatten te vinden. Rabatten zijn opgehoogde plantstroken voor bomen in natte gebieden. Het ophogen van de stroken waarop de bomen worden geplant gebeurt met grond die vrijkomt bij het graven van waterafvoerende greppels. De bomen staan daardoor hoger en profiteren van een drogere groeiplaats. Wanneer het rabattensysteem is uitgevonden is niet bekend, maar het wordt al beschreven in de 18de eeuw. Het principe van de rabatten werd ook nog toegepast in de eerste helft van de 20ste eeuw. Het is niet duidelijk wanneer de rabatten in dit gebied zijn gegraven.

5 Erve Wolink

Op het landgoed staat een prachtige boerderij: Erve Wolink. Het is een karakteristieke boerenhoeve uit 1770. Het gebouw omvat een voor- en achterhuis met aan de voorzijde een uitbouw van twee ends-kamers. Deze ends-kamers werden gebruikt om de grootouders te verzorgen. In de adventstijd (december/januari) wordt boven de

put regelmatig op de midwinterhoorn geblazen. Overal in het oosten van het land is in deze periode het geluid van de midwinterhoorn te horen als teken dat er wordt uitgekeken naar de terugkeer van 'het licht'.

6 Landweer

Het pad doorsnijdt een landweer, een laatmiddeleeuws verdedigingswerk. Deze maakte deel uit van een kilometerslange wal die tot Olden Eibergen liep. De weer was voorzien van diepe greppels aan beide zijden vermoedelijk begroeid met ondoordringbaar struweel.

7 De Villersplaats

Vroeger werden op deze plek gestorven dieren (paarden) gevlid. De waardevolle huid werd gebruikt voor het maken van leer of perkament. De kadavers werden ter plekke begraven. Mogelijk is er een verband met een voormalige stoeterij bij Borculo aan de overkant van de Berkel. Daar werd door Napoleon een keizerlijke stoeterij gevestigd, die met diens val werd opgeheven. Vanaf 1820 tot 1852 was er een koninklijke stoeterij gehuisvest.

8 Herdenkingsmonument

Voor de ingang van de begraafplaats staat een herdenkingsmonument van de beeldhouwer Titus Leeser. Het monument bestaat uit een wielvormig voetstuk van keien met daarop een vliegtuigpropeller. Het monument is opgericht voor de geallieerde piloot R.F.

Mustang P-51

HAARLOSE VELDPAD 8 KM

Startpunt → TOP HCR Prinsen, Eibergseweg 13 in Haarlo.

Opstappunt → Natuurkampeerterein 't Scharvelt, Wolinkweg 43 in Haarlo.

Openbaar vervoer → Bushalte Ellenkamp, Haarlo (buurtbus).

Horeca → HCR Prinsen Eibergseweg 13 in Haarlo.

Rustpunten → Natuurkampeerterein 't Scharvelt Wolinkweg 43 in Haarlo. Boerderijautomaat Prinsen, Borculoseweg 42 in Haarlo.

Kijk op klompenpaden.nl voor actuele informatie over dit pad en eventuele routewijzigingen. Website en Klompenpaden-app hebben altijd de meest actuele informatie.

Te gast op het erf en boerenland

Klompenpaden lopen regelmatig over het erf van een boer, langs een beekje of over een sloot. Vaak is dit privéterrein. Er wordt nauw samengewerkt met boeren en grondeigenaren die recreatief medegebruik toestaan. Zonder hun toestemming waren er niet zoveel Klompenpaden.

Honden aanlijnplicht

Als wandelaar ben je te gast. Het betreden van privéterrein wordt aangegeven met een speciaal openstellingsbord. Er geldt hier een aanlijnplicht voor honden. Wij danken je voor je begrip.

HOE WERKT DEZE DOWNLOADBARE FOLDER

Download deze folder en druk het af in kleur (dubbeltzijdig, gespiegeld langs korte zijde) voordat u gaat wandelen. U krijgt dan de folder + de wandelkaart geprint. De folder kunt u als een echte folder vouwen over de aangegeven grijze lijnen. Deze folder bevat altijd de meest actuele informatie.

hier vouwen

hier vouwen

Tochtje over de Berkel met de Berkelzomp

De Berkel

De Berkel is een rivier die in Duitsland ontspringt, in Nederland onder andere langs Haarlo stroomt en bij Zutphen in de IJssel uitmondt. Tot eind 19e eeuw was de Berkel een levendig riviertje dat een belangrijke rol speelde in het alledaagse leven in de aanliggende plaatsen. De Berkel werd bevaren met Berkelzompen, kleine vrachtschepen met een geringe diepgang. Totdat in de regio spoorwegen en verharde doorgaande wegen werden aangelegd, was dit de belangrijkste vorm van transport. Midden jaren '70 werd de grootschalige kanalisatie van het Nederlandse deel van de Berkel, die was ingezet in de jaren '50, voltooid. Deze kanalisatie had tot doel overstromingen te voorkomen door het regelen van de waterstand. Met name Eibergen maar ook Haarlo had regelmatig te maken met wateroverlast.

Ontdek het prachtige buitengebied van Haarlo en wandel

door het typisch Achterhoekse coulissenlandschap dat

zich kenmerkt door houtwallen, bospercelen, afgewisseld

met akkers en lanen. Je loopt langs indrukwekkende

markebomen, de unieke koepelkerk 'de Kluntjespot' en het

prachtige landgoed Wolink! Klompen aan, rugzak op en gaan!

Haarlo

Het dorp, toen nog als buurtschap, wordt voor het eerst genoemd in de goederenlijst van graaf Hendrik van Dahl, heer van Diepenheim, in 1188. Daarin is sprake van het huis Lusinc bij Harlo. Veel Haarlose goederen worden voor het eerst genoemd in het 'liber catenatus' (het boek aan de ketting) van het Sticht Vreden, dat grootgrondbezitter was in Haarlo. Dit register is al aangelegd vóór 1340. Veel inkomsten kreeg het Sticht Vreden uit de goederen Geerdink, Assink, Veldink, Wolink, Kolenberg en Scholte van Haarlo of de Hof te Haarlo. Deze laatste erve, later ook bekend onder de naam Memelink verkreeg in 1980 landelijke bekendheid door de vondst van ruim 1100 munten uit de 13e eeuw.

Erve Veldink

